

Krivično materijalno pravo — sudska praksa Bosne i Hercegovine (1. dio)

Zamjena kazne zatvora novčanom kaznom (član 42a) KZ BiH)

Zamjenom kazne zatvora novčanom kaznu u smislu člana 42a) KZ BiH ne mijenja se pravosnažna presuda kojom je izrečena kazna zatvora, obzirom da predmetna zamjena predstavlja samo poseban način ili model izvršenja već izrečene kazne presudom koja je postala pravosnažna. Stoga se na konkretnu situaciju ne mogu primijeniti pravila ili mogućnosti predviđeni članom 47. KZ BiH koja se odnosi na novčanu kaznu, odnosno odredbe o produženju roka za plaćanje novčane kazne.

Iz obrazloženja:

Prvostepeni Sud je primjenom odredbe člana 42 a) KZ BiH, povodom zahtjeva osuđenog zamijenio kaznu zatvora u trajanju od godinu dana novčanom kaznom. Time nije mijenjana pravosnažana presuda kojom je izrečena kazna zatvora, obzirom da predmetna zamjena predstavlja samo poseban način ili model izvršenja već izrečene kazne presudom koja je postala pravosnažna. Stoga se na konkretnu situaciju ne mogu primijeniti pravila ili mogućnosti predviđene članom 47. KZ BiH, koja se odnosi na zamjenu novčane kazne, jer se u odredbi člana 42a) stav 3. KZ BiH decidno navodi da Sud u slučaju neplaćanja u roku iz stava 1. (30 dana) donosi

„odluku o izvršenju kazne zatvora“. Radi se o imperativnoj odredbi koja ne ostavlja mogućnost bilo kakvog drugačijeg postupanja, pa ni eventualne ponovne zamjene novčane kazne, kaznom zatvora u smislu člana 47. stav 4. KZ BiH ili pak produženja roka za plaćanje.

U vezi s insistiranjem žalbe na mogućnostima (vremenskim) plaćanja novčane kazne i nakon isteka roka od 30 dana, apelaciono vijeće, pored navedenog ističe da je u konkretnom slučaju rješenje o zamjeni kazne zatvora novčanom kaznom doneseno 03.08.2018. godine, a ožalbena rješenja o stavljanju van snage rješenja kojim je zatvorska kazna zamijenjena novčanom kaznom, doneseno nakon više od godinu dana od dospijeca obaveze plaćanja novčane kazne, što je za osuđenog predstavljalo dodatno vrijeme u kome je imao mogućnost platiti utvrđeni iznos, ako ne u cijelosti, bar djelimično i time pokazati spremnost i namjeru plaćanja. Činjenica da osuđeni ni tada nije ništa platio, ukazuje na njegovu totalnu nespremnost da izvrši utvrđenu

obavezu ili čak namjeru izbjegavanja plaćanja, odnosno zloupotrebu instituta zamjene kazne zatvora novčanom kaznom.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj S1 2 K 028205 19 Kž 2, od

28.10.2019. godine)

Primjena pravila sticaja kod odmjeravanja kazne osuđenoj osobi (član 55. KZ BiH)

U odmjeravanju kazne učiniocu kojem je po ranijoj osudi izrečena kazna dugotrajnog zatvora, primjenjuju se pravila sticaja iz člana 53. stava 2. tačke a) koja su bila predviđena Krivičnim zakonom BiH iz 2003. godine („Sl. glasnik BiH“, broj 3/03) koja su povoljnija od pravila predviđenih izmjenama KZ BiH iz 2010. godine („Sl. glasnik BiH“, broj 8/10) u slučajevima kada je za neko od djela kao pojedinačna bila utvrđena kazna dugotrajnog zatvora.

Odbrana optuženog B. osporava odluku o krivičnopravnoj sankciji, ističući da je Sud propustio primijeniti odredbu člana 53. stav 1. KZ BiH, odnosno optuženom izreći jedinstvenu kaznu zatvora, budući da je pravosnažnom presudom Suda BiH broj S 1 1 K 011967 12 Kri od 27.03.2014. godine, osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora, a pobijanom presudom mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 15 godina. Također, odbrana smatra da s obzirom na to da je odredba člana 53. KZ BiH (Sl. glasnik 3/03) izmijenjena odredbom člana 53. KZ BiH (Sl. glasnik 8/10) i da bi ispravno tumačenje odredbe člana 53. KZ BiH bilo da se u ovom slučaju može izreći samo jedna kazna dugotrajnog zatvora, odbrana navodi da se prema optuženom B. trebao primijeniti KZ BiH iz 2003. godine umjesto KZ BiH iz 2010. godine (Sl. glasnik BiH 8/10) jer je blaži za učinioca.

Optuženi B. je ranijom pravosnažnom presudom Suda BiH broj S 1 1 K 011967 12 Kri od 27.03.2014. godine, osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 35 (trideset pet) godina. U skladu sa članom 55. stav 1. KZ BiH, Vijeće je ovu kaznu uzelo kao utvrđenu, pa prethodno utvrdivši kaznu u ovom predmetu, primjenom odredbe člana 53. stav 2. tačka a) KZ BiH optuženom izreklo jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 35 (trideset pet) godina.

U odnosu na optuženog B. odredba člana 53. stav 2. tačka a) KZ BiH iz 2003. godine je povoljnija jer predviđa kao maksimalnu kaznu dugotrajni zatvor koji je Sud

utvrdio. Za razliku od ove odredbe iz 2010. godine, koja daje mogućnost izricanja jedinstvene kazne dugotrajnog zatvora u trajanju od 45 godina, koja je očigledno nepovoljnija po optuženog.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj S1 1 K 020819 19 Krž 3 od

23.05.2019. godine)

Zločini protiv čovječnosti – progon (član 172. stav 1. tačka h) KZ BiH)

Diskriminatorna namjera kao obilježje progona u okviru krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, mora jasno proizilaziti iz izvedenih dokaza i, s tim u vezi, biti obrazložena.

Stoga, ovo Vijeće zaključuje da je prvostepena presuda manjkava sa aspekta obrazloženja bitnog elementa radnje u osnovi zločina progona, radi apsolutnog izostanka obrazloženja na osnovu čega je to utvrđena diskriminatorna namjera optuženog S. P. pri čemu podsjećamo da se utvrđivanje iste ne može zadovoljiti obrazloženjem opštih elemenata Zločina protiv čovječnosti, koji u svojim chapeau elementima ima i dio napada usmjerenog ka određenom civilnom stanovništvu, s obzirom na to da je djelo progona specifikum ovog krivičnog djela sa aspekta neophodnosti utvrđivanja i dokazivanja posebne vrste motiva za zabranjeno djelovanje a to je diskriminatorna namjera. Takav nedostatak u obrazloženju upravo dovodi do osnovanosti prigovora odbrane da se radi o objektiviziranoj odgovornosti optuženog, kako je to branilac u konkretnom slučaju i ukazao.

Kod donošenja prethodno iznesenih zaključaka i ocjene žalbenih prigovora odbrane, ovo Vijeće je cijenilo i da je branilac podnesenom žalbom, na strani 2., drugostepeni sud podsjetio da je opšti princip krivičnog prava obaveza dokazivanja odgovornosti optuženog, dok je na strani 52. ukazao da je greška koja uzrokuje nepravilnu presudu kvalifikovana kao konačan krajnje nepravilan ishod sudskog postupka zbog čega se zahtijeva njeno ukidanje.

S tim u vezi, Apelaciono vijeće podsjeća da Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP) u članu 6. propisuje da svako ima pravo na pravično suđenje, pri čemu se pomenuti princip odnosi na postupak u cjelini, te podrazumijeva provođenje postupka u skladu sa zakonom, te donošenje na zakonu zasnovane odluke, pri čemu je Evropski sud za ljudska prava ustanovio da je sastavni

dio načela prava na pravično suđenje i pravo na obrazloženu sudsku odluku¹. Ratio obrazloženja sudske odluke se nalazi i u razlozima prihvatljivosti (engl. reasons of acceptability), jer ona rješava spor između strana/stranaka, pa je

neophodno da sadrži uvjerljive razloge.

Naime, u svakom demokratskom društvu pravo na pravični postupak zauzima istaknuto mjesto, budući da je njime utvrđeno načelo vladavine prava na kome počiva demokratsko društvo, pa restriktivno tumačenje odredbe člana 6. EKLJP, koje se ne bi protezalo i na žalbeni postupak, ne bi odgovaralo cilju i svrsi te odredbe².

Dakle, imajući u vidu naprijed navedenu argumentaciju, kao i činjenicu da nezakonito postupanje, kao i nezakonite odluke nisu legitimne i ne mogu proizvesti očekivani pozitivni pravni učinak, odnosno da su pogrešne sudske presude, pored ostalog, protivne i javnom interesu, Apelaciono vijeće nalazi da se donošenjem rješenja kojim se ukida prvostepena presuda u konkretnom slučaju štiti i pravo optuženog na pravično i zakonito suđenje pred višim sudom, u skladu sa članom 6. EKLJP, odnosno osigurava pravilna primjena prava na način koji ne šteti niti jednoj strani u postupku.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj S1 1 K 026570 19 Krž 2

od 10.10.2019. godine)

Mogućnost sabiranja iznosa utajenih poreza kod produženog krivičnog djela (član 210. u vezi sa članom 54. KZ BiH)

Kod produženog krivičnog djela porezne utaje, iznosi poreznih obaveza čije se plaćanje izbjegava iz svake godine mogu se sabirati, pa je na taj način moguće i izvršenje kvalificiranog oblika djela.

Kako se u konkretnom slučaju radi o produženom krivičnom djelu Porezna utaja ili prevara, Apelaciono vijeće je cijenilo da li postoje svi elementi konstrukcije produženog krivičnog djela, odnosno da li se radi o istim ili istovrsnim krivičnim

1 To stajalište proizlazi iz presude ESLJP-a Hadjianastassiou protiv Grčke od 26. juna 1992.

2 U skladu sa stavom izraženom u presudi ESLJP Ashingdane protiv Ujedinjenog Kraljevstva.

djelima, vremenski kontinuitet i način činjenja i druge stvarne okolnosti koje djela međusobno povezuju tako da sva čine jedinstvenu cjelinu.

U tom pogledu, Apelaciono vijeće je utvrdilo da kalendarska godina kao jedna cjelina, iako je poreski period za koji se obračunava PDV jedan kalendarski mjesec, te je obveznik dužan da obračuna PDV za odgovarajući poreski period na osnovu ukupnog prometa dobara ili usluga iskazanih u fakturama u tom poreskom periodu, ispunjava sve elemente krivičnog djela u njegovoj osnovi. Dakle, izbjegnuto je plaćanje poreznih davanja za svaku godinu u iznosu većem od 10.000 KM (za 2013. godinu iznos od 63.096 KM, za 2014. godinu iznos od 56.088 KM, za 2015. godinu iznos od 89.112 KM), a ukupni iznos ukazuje na kvalificirani oblik krivičnog djela, jer prelazi iznos od 200.000 KM.³

Kada je u pitanju vremenski kontinuitet, za ovo Vijeće navedeni element nesporno postoji, s obzirom da je krivično djelo kontinuirano vršeno u periodu od maja 2013. do decembra 2015. godine (porezni periodi: 13/05, 13/06, 13/12, 14/12, 15/02, 15/11, 15/12).

Apelaciono vijeće nalazi ispunjenim i kriterij koji se odnosi na način izvršenja krivičnog djela, s obzirom da je identičan za svaki poreski period, kako je već naprijed navedeno, a djela su počinjena sa istim ciljem sticanja protivpravne imovinske koristi, a oštećen u svim slučajevima je Budžet Bosne i Hercegovine. Naime, ostvareni oporezivi promet nije u cijelosti prijavljen u mjesečnim PDV prijavama UIO BiH u periodu maj 2013. – decembar 2015. godine, a neprijavljene poreske obaveze su proizašle iz poslovnih odnosa s pravnim licima navedenim u izreci presude. Na ovaj način optuženi V., odnosno pravno lice, izbjegli su da plate davanja propisana poreznim

zakonodavstvom Bosne i Hercegovine pružanjem lažnih podataka o činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa obaveza.

Pored navedenih objektivnih kriterija u konkretnom slučaju je dokazan i subjektivni kriterij, odnosno jedinstveni umišljaj na strani optuženog J. V., jer zatvoren krug dokaza tvori krivicu optuženog za produženo krivično djelo porezne utaje isključujući svaku razumnu sumnju. Upravo činjenica da svjesno nije prijavljena cjelovita poreska obaveza kroz tri godine u kontinuitetu, nego samo jedan njen dio, govori u prilog utvrđenju ovog Vijeća da je djelo počinjeno sa direktnim umišljajem u cilju sticanja velikog iznosa protivpravne imovinske koristi.

Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da su optuženi J. V. i optuženo pravno lice počinili produženo krivično djelo porezne utaje, s obzirom da sva pojedinačna djela nesumnjivo čine jedinstvenu kriminalnu cjelinu.

Cijeneći sve naprijed izneseno te imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, kao i zakonska obilježja ovog krivičnog djela, a na osnovu sveukupne ocjene izvedenih dokaza, cijeneći iste kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj logičnoj povezanosti, shodno odredbama člana 281. stav 2. ZKP BiH, ovo Vijeće nalazi da su u radnjama optuženog J. V. sadržana sva bitna obilježja produženog krivičnog djela Porezna utaja ili prevara iz člana 210. stav 4. u vezi sa stavom 1. i članom 54. KZ BiH, a da je optuženo pravno lice počinilo produženo krivično djelo Porezna utaja ili prevara iz člana 210. stav 4. u vezi sa stavom 1. i članovima 54. i

124. KZ BiH.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj S1 2 K 024531 18 Kžk od

06.12.2018. godine)

Nemogućnost kombinacije primjene različitih krivičnih zakona

Sa aspekta opštih pravila primjene krivičnog zakona nedopustivo je kombinovati odredbe dva različita krivična zakona, KZ BiH i KZ SFRJ. Svaki zakon predstavlja određenu cjelinu u koju se ne može integrisati neka njemu strana odredba, s obzirom na to da bi se na taj način uspostavio neki novi nepostojeći zakon.

U konkretnom slučaju, prvostepeni sud se u izreci presude pozvao isključivo na odredbe KZ BiH, dok se u obrazloženju presude u dijelu odluke o kazni rukovodio i odredbama KZ SFRJ, čime je izreku presude učinio suprotnom njenom obrazloženju. Pri tome, kaznu iz izreke presude je, očigledno pogrešno rukovodeći se kaznenim okvirom iz KZ SFRJ, odmjerio u trajanju od 8 godina, bez da je

primijenio odredbe o ublažavanju kazne, čime je, izričući kaznu u trajanju kraćem od zakonom propisanog, povrijedio i krivični zakon. Ovakvo postupanje je prema stavu Apelacionog vijeća pravno nedopustivo obzirom da se krše osnovna pravila i načela krivičnog prava te primjenjuju odredbe dva različita krivična zakona.

Ovo Vijeće podsjeća da je sa aspekta opštih pravila i načela krivičnog zakona nedopustivo kombinovati odredbe dva različita krivična zakona, o čemu se teorija krivičnog prava oduvijek jasno određivala. Svaki zakon predstavlja organsko jedinstvo, pa se određena zakonska odredba ne smije istrgnuti iz cjeline kojoj pripada i uklopiti u neku drugu, njoj stranu.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj S1 1 K 024092 19 Krž od

01.11.2019. godine)

Stepen krivnje optuženog i jačina povrede zaštićenog dobra kao okolnosti od značaja za odmjeravanje kazne – član 49. stav 1. KZ FBiH

OKOLNOST DA JE U SAOBRAĆAJNOJ NEZGODI, ZA ČIJE PROUZROKOVANJE JE OPTUŽENI OGLAŠEN KRIVIM, OSIM SMRTI JEDNE OSOBE, DOŠLO DO TJELESNOG OZLJEĐIVANJA JOŠ DVIJE OSOBE UKAZUJE NA JAČINU POVREDE ZAŠTIĆENOG DOBRA I IMA SE CIJENITI KAO OTEŽAVAJUĆA OKOLNOST PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE OPTUŽENOM ZA ODNOSNO KRIVIČNO DJELO DOK OKOLNOST DA JE VOZAČ DRUGOG VOZILA, KOJE JE SUDJELOVALO U SAOBRAĆAJNOJ NEZGODI, DOPRINIO NJENOM NASTANKU SE IMA CIJENITI OPTUŽENOM KAO OLAKŠAVAJUĆA OKOLNOST JER UMANJUJE STEPEN KRIVNJE OPTUŽENOG.

„Ispitujući pobijanu presudu u odluci o kazni, kako u okviru žalbenih navoda kantonalnog tužitelja, gdje se iznose tvrdnje da je prvostepeni sud pri odlučivanju o kazni, prenatlažen značaj dao olakšavajućim okolnostima utvrđenim na strani optuženog, a da je pri tome zanemario težinu učinjenog krivičnog djela, tačnije okolnost da je optuženi upravljao vozilom pod dejstvom alkohola sa 1,38 gr/kg alkohola u krvi i da je vozio brzinom od 94 km/h na dijelu puta gdje je dozvoljena brzina iznosila 50 km/h, tako i u okviru navoda žalbe branitelja optuženog da prvostepeni sud pri donošenju odluke o kazni, kao olakšavajuću okolnost na strani optuženog, nije u dovoljnoj mjeri vrednovao doprinos oštećenog u nastanku predmetne saobraćajne nezgode, kao i da je neopravdano kao otežavajuću okolnost na strani optuženog cijenio okolnosti koje čine obilježja predmetnog krivičnog djela, ovaj sud nalazi da žalbeni prigovori kantonalnog tužitelja i branitelja optuženog, nisu osnovani. Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud prilikom odmjeravanja kazne optuženom, kao olakšavajuće okolnosti na strani optuženog cijenio da je optuženi predmetno krivično djelo počinio kao mlađe punoljetno lice, da ranije nije osuđivan, da je nezaposlen i da je izvršenju krivičnog djela doprinio svojim ponašanjem (propustima u vožnji) i oštećeni S.H., dok mu je kao otežavajuću okolnost cijenio da su izvršenjem predmetnog krivičnog djela, osim oštećene

S.H. koja je smrtno stradala, još dvije osobe tjelesno ozlijeđene, od koji je jedna teško tjelesno ozlijeđena, kao i da je pričinjena šteta na vozilu „Škoda“ tip Felicija, vlasništvo oštećenog S.H., pa je ocjenom svih tih okolnosti, uzimajući pri tome u obzir i stepen krivnje optuženog i jačinu povrede zaštićenog dobra, optuženom za počinjeno krivično djelo izrekao kaznu zatvora kao u izreci pobijane presude. S tim u vezi ovaj sud nije mogao prihvatiti žalbene prigovore tužitelja, da je prvostepeni sud precijenio olakšavajuće okolnosti koje karakterišu optuženog, kao ni ostale žalbene navode tužitelja istaknute u tom pravcu od kojih posebno, da je optuženi krivično djelo učinio upravljajući vozilom pod dejstvom alkohola i da se kretao brzinom znatno većom od dozvoljene, iz razloga jer su te okolnost bile od značaja i uzete u obzir prilikom pravnog

kvalifikovanja krivičnog djela, pa se s obzirom na to ne mogu još vrednovati i kao otežavajuća okolnost. Također, ovaj sud nalazi neprihvatljivim žalbene prigovore branitelja optuženog da prvostepeni sud nije u dovoljnoj mjeri vrednovao doprinos oštećenog S.H. u nastanku predmetne saobraćajne nezgode, kao i da je neopravdano kao otežavajuću okolnost na strani optuženog cijenio okolnosti koje čine obilježja predmetnog krivičnog djela, jer ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pri odmjeravanju kazne optuženom, adekvatan značaj dao i pravilno vrednovao doprinos oštećenog u nastanku saobraćajne nezgode, te da nije pogriješio kada je kao otežavajuću okolnost na strani optuženog cijenio okolnost da su u predmetnoj saobraćajnoj nezgodi, pored oštećene S.H. koja je smrtno stradala, dvije osobe ... tjelesno ozlijeđene, pri čemu je M.H. zadobio teške tjelesne ozljede, kao i da je pričinjena šteta na putničkom motornom vozilu „Škoda“ tip Felicija, vlasništvo oštećenog S.H. jer su bitna obilježja predmetnog krivičnog djela ostvarena samim nastupanjem smrtne posljedice, tako da nastupanje i drugih posljedica (u konkretnom slučaju tjelesno ozljeđivanje još dva lica i nastanak materijalne štete), predmetno krivično djelo u pogledu nastupjele posljedice izvršenja istog, čini težim, što je prvostepeni sud s razlogom prilikom odmjeravanja kazne optuženom, cijenio.“

Okolnosti pod kojima je djelo učinjeno kao okolnosti koje su od značaja za odmjeravanje kazne – član 49. stav 1. KZ FBiH

OKOLNOSTI POD KOJIMA JE KRIVIČNO DJELO UČINJENO SU, U SMISLU ČLANA 49. STAV 1. KZ FBiH, OKOLNOSTI OD ZNAČAJA ZA ODMJERAVANJE KAZNE PA STOGA OKOLNOST DA JE GRUPA MLADIĆA NAPALA JEDNOG MLADIĆA I, DOK JE ON LEŽAO NA TLU, PREDUZELA VIŠE POVEZANIH RADNJI PRILIKOM UČINJENJA KRIVIČNOG DJELA UČESTVOVANJE U TUČI IZ ČLANA 174. KZ FBiH PREDSTAVLJA OTEŽAVAJUĆU OKOLNOST PRI ODMJERAVANJU KAZNE ZA TO KRIVIČNO DJELO.

„Iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud pri odlučivanju o krivičnopravnoj sankciji cijenio kao olakšavajuće okolnosti na strani optuženih njihovu neosuđivanost i činjenicu da se radi o mladim ljudima koji su tek postali punoljetni u vrijeme izvršenja krivičnog djela, dok otežavajućih okolnosti na strani optuženih nije našao. Međutim, i po nalaženju ovog suda, prvostepeni sud je propustio cijeniti okolnosti pod kojima je krivično djelo učinjeno i to kontinuitet i iskazanu upornost optuženih prilikom učinjenja krivičnog djela koja je manifestirana u više povezanih radnji prilikom čega je grupa od više mladića napala jednog mladića i u momentu kada je on nepomično ležao na tlu, ne pružajući bilo kakav otpor. Stoga je ovaj sud uvažio žalbu tužitelja te optužene A.A. i O.H. za učinjeno krivično djelo Učestvovanje u tuči iz člana 174. KZ FBiH, primjenom odredaba iz člana 49. stav 1. KZ FBiH osudio na kaznu zatvora u trajanju od po 4 (četiri) mjeseca, u koju kaznu im se na osnovu člana 57. KZ FBiH uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 26.05.2014. godine do 21.08.2018. godine, nalazeći da je ovako izrečena kazna srazmjerna težini učinjenog krivičnog djela i stepenu krivnje optuženih, da je ista neophodna da bi se njome izrazila društvena osuda krivičnog djela i utjecalo na optužene da u buduće ne čine krivična djela kao i da se potakne njihovo prevaspitanje, da se utječe na ostale da ne čine ovakva krivična djela i da se utječe na svijest građana o pogibelnosti krivičnih djela i opravdanosti kažnjavanja učinitelja, sve u smislu odredbe člana 42. KZ FBiH.“

Odnos zakonskih elemenata krivičnog djela razbojništvo iz člana 289. KZ FBiH i okolnosti značajnih za odmjeravanje kazne – član 49. KZ FBiH

JAČINA POVREDE ILI UGROŽAVANJA ZAŠTIĆENOG DOBRA KAO JEDNA OD OKOLNOSTI KOJE JE SUD, U SMISLU ČLANA 49. STAV 1. KZ FBiH, DUŽAN UZETI U OBZIR PRI ODMJERAVANJU KAZNE SE, KOD KRIVIČNOG DJELA RAZBOJNIŠTVO IZ ČLANA 289. KZ FBiH, NE OGRANIČAVA NA VISINU PRIBAVLJENE PROTIVPRAVNE IMOVINSKE KORISTI NEGO OBUHVATA I POSLJEDICE PROUZROKOVANE PRINUDOM.

„Ovaj sud prije svega podsjeća da je krivično djelo razbojništva složeno krivično djelo koje se sastoji od elemenata prinude i krađe, pri čemu prinuda (sila ili prijetnja) predstavlja sredstvo, tj. način izvršenja krađe. U konkretnom slučaju radi se o kvalificiranom obliku krivičnog djela razbojništva (iz člana 289. stav 2. KZ FBiH), budući da je pri njegovom izvršenju optuženi oštećenju prijetio nožem kao opasnim oruđem, pa ta okolnost ne može biti dvostruko vrednovana i kod odmjeravanja kazne optuženom. Stoga su žalbeni navodi tužiteljice u tom dijelu neprihvatljivi. Međutim, osnovano se žalbom tužiteljice ukazuje da je optuženi prema oštećenju osim prijetnje opasnim oruđem primijenio i silu (gurnuvši je u lift), te da joj je prijetio nožem i nakon što je postigao cilj (pribavio protivpravnu imovinsku korist), što su i po ocjeni ovog suda okolnosti koje je prvostepeni sud trebao vrednovati kao otežavajuće.

Također, težina ovog krivičnog djela i njegove posljedice ne može se vrednovati isključivo kroz imovinsku posljedicu (visinu pribavljene imovinske koristi tj. ono što je rezultat krađe), nego ona uključuje i posljedice prouzročene prinudom, odnosno u konkretnom slučaju pretrpljeni strah oštećene za njen život i život članova njene porodice, izazvan prijetnjom nožem kao opasnim oruđem. Stoga se i po ocjeni ovog suda kao olakšavajuća okolnost na strani optuženog nije moglo uzeti to da

„nisu nastupile teže posljedice učinjenja krivičnog djela odnosno veća šteta koja je inače materijalnog karaktera“, na što se osnovano ukazuje žalbom tužiteljice.“

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj 09 0 K 030617 18 Kž 3 od 24.09.2018. godine)

Mogućnost stjecaja krivičnih djela nasilje u porodici iz člana 222. stav 4. KZ FBiH i laka tjelesna ozljeda iz člana 173. stav 1. KZ FBiH – član 54 KZ FBiH

NEMA STJECAJA IZMEĐU KVALIFICIRANOG OBLIKA KRIVIČNOG DJELA NASILJE U PORODICI IZ ČLANA 222. STAV 4. KZ FBiH, KOD KOJEG JE KAO KVALIFIKATORNA OKOLNOST CIJENJENA MALOLJETNOST ŽRTVE I KRIVIČNOG DJELA LAKA TJELESNA OZLJEDA IZ ČLANA 173. STAV 1. KZ FBiH KADA SU ČLANU PORODICE PRI UČINJENJU DJELA NANESENE LAKE TJELESNE OZLJEDE JER KVALIFICIRANI OBLIK KRIVIČNOG DJELA NASILJE U PORODICI IZ ČLANA 222. STAV 4. KZ FBiH POSTOJI I U SLUČAJU KAD JE UČINJENJEM DJELA IZ STAVA 1. DO 3. ČLANA 222. KZ FBiH ČLAN PORODICE TEŠKO TJELESNO OZLIJEĐEN ILI MU JE ZDRAVLJE TEŠKO NARUŠENO (A NE SAMO KAD JE ČLAN PORODICE DIJETE ILI MALOLJETNIK), TAKO DA OVAJ KVALIFICIRANI OBLIK, U SLUČAJU NANOŠENJA ČLANU PORODICE LAKE TJELESNE OZLJEDE, OBUHVAĆA I TU KRIMINALNU KOLIČINU.

„... ovaj sud je, shodno članu 321. ZKP FBiH, po službenoj dužnosti ispitao da li je na štetu optužene E.L. i M.L. povrijeđen krivični zakon, budući da u tom pravcu u žalbama branitelja ovih optuženih nisu istaknuti konkretni prigovori. Prvostepeni sud je pobijanom presudom optužene E.L. i M.L. oglasio krivim za krivična djela Nasilje u porodici iz člana 222. stav 4. u vezi sa stavom 1. i 2. i Laka tjelesna ozljeda iz člana 173. stav 1. KZ FBiH, učinjena u sticaju. Kako krivično djelo Nasilje u porodici iz člana 222. stav 4. u vezi sa stavom 1. i 2. KZ FBiH, ne postoji samo kada su djela iz stava 1. i 2. ovog člana učinjena prema maloljetniku, kao što je u ovom slučaju, nego i ako je član porodice teško tjelesno ozlijeđen, ovaj sud nalazi da u konkretnom slučaju krivično djelo Nasilje u porodici iz člana 222. stav 4. u vezi sa stavom 1. i

2. KZ FBiH konzumira i krivično djelo Laka tjelesna ozljeda iz člana 173. stav 1. KZ FBiH jer krivično djelo nasilje u porodici obuhvaća i svu kriminalnu količinu koja se odnosi na krivično djelo lake tjelesne ozljede. Zbog toga je ovaj sud, na osnovu člana 329. ZKP FBiH, prvostepenu presudu preinačio u pravnoj ocjeni djela, te optužene E.L. i M.L., ovom presudom oglasio krivim za krivično djelo Nasilje u porodici iz člana 222. stav 4. u vezi sa stavom 1. i 2. KZ FBiH.”

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj 09 0 K 020080 17 Kž 12 od 24.01.2018. godine)

Krivično djelo Silovanje – član 203. stav 1. KZ FBiH

UPOTREBA SILE U SMISLU ČLANA 203. STAV 1. KZ FBiH NE PODRAZUMIJEVA UPOTREBU SAMO FIZIČKE, MEHANIČKE ILI DRUGE SNAGE PREMA ODREĐENOJ OSOBI NEGO I TAKVO DJELOVANJE UČINITELJA KOJIM JE TA OSOBA DOVEDENA U TAKVO PSIHIČKO STANJE U

KOJEM JE ONEMOGUĆENA DA PRUŽI OTPOR. IZOSTANAK OTPORA OŠTEĆENE U OBLIKU FIZIČKOG DJELOVANJA PREMA UČINITELJU NE ISKLJUČUJE ZAKLJUČAK O NEPRISTAJANJU OŠTEĆENE NA POLNI ODNOŠAJ.

„U vezi sa ovim žalbenim navodima treba istaći da iz zakonske formulacije krivičnog djela silovanja proizilazi da se to krivično djelo može učiniti upotrebom sile ili prijetnje prema drugoj osobi. Upotreba sile u krivičnompravnom smislu ne podrazumijeva upotrebu samo fizičke, mehaničke ili druge snage koja je usmjerena prema određenoj osobi nego i takvo djelovanje kojim je zbog psihičkog stanja u koje je ta osoba dovedena djelovanjem određene osobe onemogućena da pruži otpor. Iz izreke pobijane presude je vidljivo da je, u konkretnom slučaju, optuženi iskorištavajući psihičko stanje oštećene, činjenicu da joj je on otac i da je oštećena u podređenom položaju a da je on fizički jači od nje, izvršio spolni odnošaj sa oštećenom. Stoga se neosnovano u žalbi branitelja optuženog navodi da iz izreke pobijane presude nije vidljivo koji oblik sile je upotrebljavao optuženi za izvršenje krivičnog djela Silovanje iz člana 203. stav 1. KZ FBiH. Nadalje, iz činjeničnog opisa krivičnog djela u tački 2. izreke pobijane presude za

koje je optuženi oglašen krivim jasno je vidljivo na koji način je oštećena uporno i bez prestanka do okončanja seksualnog čina iskazala svoje nedvosmisleno protivljenje (zahtijevajući povišenim i plačnim glasom da je optuženi ne dira i da idu kući, moleći ga, plačući i vrišteći, da je ne dira). Stoga, izreku pobijane presude ne čini nerazumljivim to što iz iste nije vidljivo na koji način je oštećena pružala aktivan otpor, kako se neosnovano tvrdi u žalbi branitelja optuženog, budući da su u činjeničnom opisu krivičnog djela jasno navedene činjenice iz kojih jasno slijedi da nema pristanka oštećene na spolni odnošaj sa optuženim, a što je relevantno pri utvrđivanju postojanja navedenog krivičnog djela.“

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj 03 0 K 014161 17 Kž 8 od 09.05.2018. godine)

Značenje pojma „upotrebljeno oružje“ iz zakonskog opisa kvalificiranog oblika krivičnog djela Razbojništvo – član 289. stav 2. KZ FBiH

PRI OCJENI DA LI SE UPOTRIJEBLJENO SREDSTVO MOŽE SMATRATI ORUŽJEM U SMISLU ZAKONSKOG OPISA KRIVIČNOG DJELA RAZBOJNIŠTVO IZ ČLANA 289. STAV 2. KZ FBiH, NEOPHODNO JE IMATI U VIDU ODREDBE ODNOSNOG ZAKONA O ORUŽJU I MUNICIJI KOJIM JE ODREĐENO ŠTA SE U SMISLU TOG ZAKONA SMATRA ORUŽJEM.

U SMISLU ODREDBE ČLANA 289. STAV 2. KZ FBiH, POD UPOTREBOM ORUŽJA PODRAZUMIJEVA SE I SAMA PRIJETNJA ORUŽJEM, TE ZA POSTOJANJE OVOG OBLIKA KRIVIČNOG DJELA RAZBOJNIŠTVA NIJE NEOPHODNO DA DOĐE I DO ISPALJENJA IZ ORUŽJA.

„Naime, obilježja krivičnog djela razbojništva iz člana 289. stav 2. u vezi stava 1. KZ FBiH ostvarena su između ostalog i onda kada je pri učinjenju krivičnog djela upotrijebljeno oružje, odnosno, opasno oruđe. Pri ocjeni da li se upotrijebljeno sredstvo može smatrati oružjem, neophodno je imati u vidu odredbe posebnog zakona, tj. Zakona o oružju i municiji (Službeni glasnik Unsko-Sanskog kantona broj 11/2007. i 11/2008. godine) koji u članu 3. propisuje šta se sve ima smatrati oružjem u smislu navedenog zakona, pa se tako prema stavu 1. tačka 3. navedene zakonske odredbe, pod oružjem podrazumijeva i gasno (plinsko) oružje. Pri tome je neophodno naglasiti da se u smislu odredbe člana 289. stav 2. u vezi stava 1. KZ FBiH, pod upotrebom oružja podrazumijeva i sama prijetnja oružjem (pri čemu dakle nije neophodno da dođe i do ispaljenja iz istog), pa je stoga irelevantan žalbeni prigovor

usmjeren na pitanje nepodobnog pokušaja, tj. na to, da li bi eventualnim ispaljenjem iz oružja kojim je u predmetnom događaju oštećen J. H. prijećeno, došlo do njenog povređivanja ili ne.

Slijedom navedenog, ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nije povrijeđen Krivični zakon, a niti je navedenu okolnost, tj. činjenicu da je pri izvršenju krivičnog djela korišten plinski pištolj, prilikom izricanja kazne trebalo cijeliti olakšavajućom okolnosti na strani optuženih, zbog čega se suprotni žalbeni prigovori branitelja optuženih ukazuju neosnovanim.“

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 01 0 K 012754 17 Kž od 09.02.2018. godine)

Krivično djelo Nasilničko ponašanje – član 362. KZ FBiH

ZA POSTOJANJE KRIVIČNOG DJELA NASILNIČKO PONAŠANJE IZ ČLANA 362. STAV 1. KZ FBiH NEOPHODNO JE DA JE NEKOM OD RADNJI UČINJENJA IZ ZAKONSKOG OPISA TOG KRIVIČNOG DJELA UGROŽEN GRAĐANSKI MIR, PA, UKOLIKO ČINJENIČNI OPIS DJELA U OPTUŽNICI NE SADRŽI ČINJENICE I OKOLNOSTI IZ KOJIH PROIZILAZI DA JE RADNJOM UČINJENJA TOG KRIVIČNOG DJELA PROUZROKOVANA NAVEDENA POSLJEDICA, ONDA TAKAV ČINJENIČNI OPIS DJELA NE SADRŽI SVA ZAKONSKA OBILJEŽJA KRIVIČNOG DJELA NASILNIČKO PONAŠANJE IZ ČLANA 362. KZ FBiH.

„Prvostepenom presudom optuženi P. A. i P. S. oglašeni su krivima da su radnjama opisanim u tački 1. izreke te presude, učinili i krivično djelo Nasilničko ponašanje iz člana 362. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH. Te radnje odnose se na to da su optuženi P. A. i P. S. ... „došli ispred ugostiteljskog objekta B. K. kako bi se susreli sa B. V., te nakon verbalne prepirke sa istim zbog ranije nerazjašnjenih međusobnih odnosa, istog fizički napali udarajući ga nogama i rukama po svim dijelovima tijela kojom prilikom je B. V. zadobio lake tjelesne povrede u vidu krvnog podljeva u koži i poglavini desnog potiljačnog dijela, krvni podljev i oguljotine kože čela iznad desne obrve, krvni podljev gornjeg kapka desnog oka, oguljotine kože ispod desnog oka, nagnječenje kože lijeve strane nosa, krvni podljevi i oguljotine kože gornje trećine stražnje strane butine“. Tako opisane radnje koje su preduzeli ovi optuženi u konkretnom slučaju, po ocjeni ovog suda, ne sadrže sve bitne elemente krivičnog djela Nasilničko ponašanje iz člana 362. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH. Ovo stoga što predmetni opis, pored navođenja da su optuženi P. A. i P. S. fizički napadajući oštećenog B. V. ujedno vršili i nasilje prema njemu, ne sadrži daljnu naznaku da je tim radnjama optuženih ugrožen građanski mir. Upravo je ugrožavanje građanskog mira (kao posljedica jedne od alternativno određenih radnji počinjenja djela) ono što konstituiše ovo krivično djelo kao takvo. Bez ove posljedica nema krivičnog djela Nasilničko ponašanje iz člana 362. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, pa je po, nalaženju ovoga suda, prvostepeni sud, kada je kod ovako manjkavog opisa krivičnopravnih radnji optužene P. A. i P. S. oglasio krivim za predmetno krivično djelo, na njihovu štetu povrijedio krivični zakon.

Međutim, ovaj sud nalazi da su optuženi P. A. i P. S. tim radnjama koje su u konkretnom slučaju zajednički preduzeli prema oštećenom B. V. i nanijeli mu opisane lake tjelesne povrede, sadrže sva stvarna i bitna obilježja krivičnog djela lake tjelesne povrede iz člana 173. stav 1. KZ FBiH. Budući da u žalbama optuženog P. A. i njegovog branitelja, te branitelja optuženog P. S. na ovu okolnost nije ukazano, to je ovaj sud na osnovu ovlaštenja iz člana 321. ZKP FBiH (drugostepeni sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se ona pobija žalbom, a po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen Krivični zakon), u tom dijelu preinačio prvostepenu presudu u pravnoj ocjeni djela i radnje optuženih P. A. i P. S. navedene i tački 1. izreke prvostepene presude, pravno ocijenio kao krivično djelo Lake tjelesna povreda iz člana

173. stav 1. u vezi sa članom 31. KZ FBiH time otklonio učinjenu povredu krivičnog zakona. Ovaj sud je optuženog P. S. oglasio krivim za to krivično djelo, međutim, kako je optuženi P. A., pobijanom presudom već oglašen krivim za krivično djelo ubistva iz člana 166. stav 1. KZ FBiH, onda ovaj sud optuženog nije oglasio krivim i za krivično djelo lake tjelesne povrede iz člana 173. stav 1. u vezi sa članom 31. KZ FBiH, budući da je ono konzumirano krivičnim djelom ubistva. Pri tome je ovaj sud imao u vidu i cijenio da su u pobijanoj presudi dati sasvim jasni i dovoljni razlozi u pogledu odlučnih činjenica i okolnosti pod kojima su oštećenom B. V. nanijete sve opisane lake telesne povrede, o čemu je prethodno već bilo riječi.“

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 09 0 K 022468 17 Kž 22 od 23.01.2018. godine)

Blanketni propis predstavlja bitno obilježje krivičnog djela Ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ

Član 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije

POŠTO JE KRIVIČNO DJELO RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČLANA 142. STAV 1. KZ SFRJ, BLANKETNO KRIVIČNO DJELO, KOJE MOŽE POSTOJATI SAMO ONDA KADA JE NEKOM OD ALTERNATIVNO PROPISANIH RADNJI IZ TE ODREDBE, PREKRŠENA KONKRETNA NORMA MEĐUNARODNOG PRAVA KOJA TAKVE POSTUPKE ZABRANJUJE, ONDA I ČINJENIČNI OPIS OPTUŽNICE, ZA SVAKU OD ALTERNATIVNO POSTAVLJENIH RADNJI IZ POMENUTE ODREDBE, MORA SADRŽAVATI I NAVOD O TOME KOJA KONKRETNA NORMA MEĐUNARODNOG PRAVA JE PREKRŠENA POSTUPCIMA UČINITELJA, JER TAJ BLANKETNI PROPIS PREDSTAVLJA BITNO OBILJEŽJE KRIVIČNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČLANA 142. STAV 1. KZ SFRJ. UKOLIKO TAKVA BLANKETNA NORMA U OPISU OVOG KRIVIČNOG DJELA IZOSTANE, NEOVISNO OD OKOLNOSTI DA JE KRIVIČNO DJELO UČINJENO TOKOM RATA, ORUŽANOG SUKOB A ILI OKUPACIJE, TO ONDA ZNAČI DA KONKRETNO POSTUPANJE UČINITELJA NIJE ZABRANJENO PRAVILIMA MEĐUNARODNOG PRAVA, PA TAKVA RADNJA ONDA I NEMA OBILJEŽJA RATNOG ZLOČINA.

“Iz činjeničnog opisa optužnice Kantonalnog tužiteljstva Unsko-sanskog kantona Bihać broj T01 0 KTRZ 0003569 11 od 24.03.2015.godine u dijelu u kojem se opisuju radnje optuženih koje se odnose na njihovo postupanje nakon ubistva oštećenog, proizilazi da su istog dana (dakle 31.05.1992. godine), došli do kuće vlasništvo H.M. u S., općina K., i upotrebom pile za rezanje željeza (bonsek) prerezali katanac na garažnim vratima vlasništvo oštećenog i iz garaže „izgurali“ putničko motorno vozilo marke Opel Kadett 1,3 karavan, crvene boje, vlasništvo oštećenog H.M. te u cilju sticanja protupravne imovinske koristi spomenuto vozilo odvezli u nepoznatom pravcu. Pri tome, taj opis nije sadržavao nikakve navode koji bi se odnosili na to da su optuženi ovakvim postupanjem prekršili određenu normu međunarodnog prava koja to zabranjuje. S tim u vezi, ovaj sud podsjeća da je krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, blanketno krivično djelo, koje može postojati samo onda kada je nekom od alternativno propisanih radnji iz te odredbe, prekršena konkretna norma međunarodnog prava koja takve postupke zabranjuje. To jasno proizilazi iz odredbe člana 142. stav 1. KZ SFRJ, kojom je propisano da će za krivičnopravne radnje, alternativno propisane u toj odredbi, uključujući i pljačkanje imovine stanovništva, odgovarati

onaj ko kršenjem pravila međunarodnog krivičnog prava naredi ili učini neko od tih djela. Prema tome, da bi krivično djelo postojalo, neophodno je da činjenični opis, za svaku od alternativno postavljenih radnji iz pomenute

odredbe, sadrži i navod o tome koja konkretna norma međunarodnog prava je prekršena postupcima učinitelja, jer taj blanketni propis predstavlja bitno obilježje krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana

142. stav 1. KZ SFRJ. Ukoliko takva blanketna norma u opisu krivičnog djela izostane, neovisno od okolnosti da je krivično djelo učinjeno tokom rata, oružanog sukoba ili okupacije, to dalje znači da konkretno postupanje učinitelja nije zabranjeno pravilima međunarodnog prava, pa takva radnja onda i nema obilježja ratnog zločina. Slijedom toga, radnja učinjenja krivičnog djela koja je opisana u činjeničnom opisu pomenute optužnice, sadrži samo bitna obilježja krivičnog djela teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. Krivičnog zakona Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, koji je preuzet kao republički zakon (KZ R BiH) u vezi člana 22. KZ SFRJ, ali ne i obilježja krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ.

Takav propust iz optužnice Kantonalnog tužiteljstva Unsko-sanskog kantona Bihać broj T01 0 KTRZ 0003569 11 od 24.03.2015.godine, nije mogao biti otklonjen na pretresu pred ovim sudom ni izmjenom optužnice od strane federalnog tužitelja, koji je, između ostalog, u činjenični opis optužnice dodao blanketnu normu iz člana 4. stav 2. tačka g) Dopunskog protokola (Protokol II) uz Ženevske konvencije, kojom se zabranjuje pljačka civilnog stanovništva. Naime, takvom izmjenom, federalni tužitelj je u optužnicu dodao novu kriminalnu količinu, odnosno, radnju kršenja međunarodnog prava, koja optuženima nije bila stavljena na teret prvobitnom optužnicom. Pošto kantonalni tužitelj nije izjavio žalbu protiv presude prvostepenog suda broj 01 0 K 009189 15 K od 27.10.2015. godine, nego su izjavljene samo žalbe u korist optuženih, tj. žalbe njihovih branitelja, to bi oglašavanje optuženih krivima za krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ učinjeno radnjom pljačke imovine civila, a koje nije sadržavala prvobitna optužnica, predstavljalo kršenje odredbe člana 322. ZKP FBiH o zabrani reformatio in peius prema kojoj, ukoliko je žalba podnesena samo u korist optuženog, onda se presuda ne smije izmijeniti na njegovu štetu.

Imajući u vidu ovlaštenje suda iz odredbe člana 295. stav 2. ZKP FBiH, ovaj sud je, nalazeći da su u radnjama optuženih, kako su one činjenično opisane, ostvarena bitna obilježja krivičnog djela teške krađe iz člana 148. stav 1. tačka 1. KZ R BiH u vezi člana 22. KZ SFRJ, čije učinjenje potvrđuju i izvedeni dokazi, dalje razmatrao, da li su ispunjeni zakonski uvjeti za meritorno odlučivanje o krivnji optuženih u odnosu na to krivično djelo. Međutim, utvrđeno je da je za navedeno krivično djelo nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja, zbog čega se krivično gonjenje ne može preduzeti, pa je valjalo odlučiti kao u tački II izreke ove presude, tj. odbiti optužbu u smislu člana 298. tačka e) ZKP FBiH.”

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: 01 0 K 009189 17 Kžk od 12.06.2017. godine)

Pojam djeteta u smislu KZ FBiH – član 2. stav 12. KZ FBiH

KAD JE KAO PASIVNI SUBJEKT OSNOVNOG ILI KVALIFICIRANOG OBLIKA KRIVIČNOG DJELA PROPISANOG U KZ FBiH ODREĐENO – DIJETE, TADA SE POD IZRAZOM „DIJETE“ PODRAZUMIJEVA OSOBA KOJA NIJE NAVRŠILA 14 GODINA ŽIVOTA.

Iz Obrazloženja:

“Odredbom člana 21. KZ FBiH propisano je da je krivično djelo protupravno djelo koje je zakonom propisano kao krivično djelo, čija su obilježja propisana zakonom i za koje je zakonom propisana krivičnopravna sankcija. Krivična djela silovanje, spolni odnošaj sa djetetom i rodoskrvrnuće propisana su upravo u KZ FBiH, u odredbama članova 203., 207. i

213. tog zakona. U tim zakonskim odredbama propisana su i obilježja tih krivičnih djela. Istovremeno, članom 2. stav 9. (sada, nakon izmjena i dopuna ovog zakona objavljenih u Službenim novinama FBiH broj 46/16 – stav 12.)

propisano je da je dijete u smislu tog zakona (KZ FBiH) osoba koja nije navršila 14 godina života, a stavom 10. (odnosno 13.) istog člana da je maloljetnik u smislu tog zakona (KZ FBiH) osoba koja nije navršila 18 godina života. Prema tome, KZ FBiH određeno propisuje ko se ima smatrati djetetom a ko maloljetnikom u smislu tog zakona te se u skladu sa navedenim zakonskim odredbama imaju tumačiti zakonska obilježja pojedinih krivičnih djela propisanih u KZ FBiH pa, u konkretnom slučaju, i je li oštećena imala svojstvo djeteta ili maloljetne osobe u vrijeme preduzimanja radnji za koje je optuženi oglašen krivim.

Osim toga, definicija sadržana u članu 2. stav 1. Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, na koju se u žalbi pozvala kantonalna tužiteljica, odnosi se na pojam djeteta u skladu sa tim zakonom, što je izričito i navedeno u toj zakonskoj odredbi. Tim zakonom nisu propisana ni krivično djelo silovanje, ni krivično djelo spolni odnošaj s djetetom ni krivično djelo rodoskvrnuće. Prema tome, pojam djeteta u smislu tog zakona ne može se primijeniti na zakonska obilježja pojedinih krivičnih djela propisanih u KZ FBiH. Uostalom, članom 201. Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, na koji se u svojoj žalbi takođe pozvala kantonalna tužiteljica, utvrđena je obaveza usklađivanja odredaba krivičnog zakona sa Zakonom o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku do početka primjene ovog drugog zakona. Propust zakonodavca da to učini ne može se tumačiti kao obavezu primjene značenja pojedinih pojmova iz Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, na pojmove koji su upotrebljeni u KZ FBiH pri propisivanju zakonskih obilježja pojedinih krivičnih djela. Iz sličnih razloga neosnovano se kantonalna tužiteljica pri pobijanju prvostepene presude zbog povrede krivičnog zakona poziva i na član 1. Konvencije o pravima djeteta. Tim članom propisano je značenje pojma djeteta u skladu sa tom konvencijom. Države potpisnice obavezale su se da će pri ispunjenju obaveza iz te konvencije imati u vidu da ona pod pojmom dijete podrazumijeva svako ljudsko biće koje je mlađe od 18 godina. Međutim, to ne znači da se tom konvencijom direktno mijenjaju zakonska obilježja pojedinih krivičnih djela propisanih krivičnim zakonom.”

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj 04 0 K 007319 16 Kž od 14.09.2016. godine)

Mogućnost osude za produženo krivično djelo shodno članu 54. KZ BiH

Optuženog nije moguće oglasiti krivim za produženo krivično djelo ukoliko je optužen da je krivično djelo počinio iz nehata.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 2 K 020583 16 KŽ od

06.03.2017. godine o ukidanju prvostepene presude)

Pripadnost grupi kao element krivičnog djela Organiziranje terorističke grupe iz člana 202.d stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 201. KZ BiH

Nije potrebno dokazivati pojedinačne radnje optuženih u borbi na strani ISIL-a, odnosno da su optuženi počinili neki konkretan teroristički čin, kako to neosnovano ukazuju pojedine žalbe, jer je dovoljno samo pripadništvo terorističkoj grupi.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 2 K 018991 16 Kž 3 od

07.04.2017. godine)

Krivično djelo Porezna utaja ili prevara iz člana 210. KZ BiH

Apelaciono vijeće nalazi da se u predmetnom slučaju ne radi o presuđenoj stvari, tj. da je u pitanju tzv. jedinstveno krivično djelo koje ima karakter produženog krivičnog djela poreske utaje, jer poreske utaje koje su učinjene na početku 2005. godine predstavljaju samostalnu i autonomnu kriminalnu cjelinu, imajući u vidu da između njih i

poreskih utaja učinjenih na kraju te godine, za koje je optužena osuđena, ne postoji neophodna objektivna i subjektivna veza, tj. međusobna funkcionalna povezanost koja sva ta djela povezuje u jedinstvenu kriminalnu cjelinu, što je bitan zakonski element konstrukcije produženog krivičnog djela iz člana 54. stava 2. KZ BiH.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 2 K 017189 17 Kžk od

23.03.2017. godine)

Motiv pomagača kod krivičnog djela iz člana 219. KZ BiH

Tužilaštvo i nije bilo u obavezi da dokazuje motive ili interes optuženog, s obzirom da razlozi zbog kojih se pomagač odlučio da pruži pomoć u izvršenju krivičnog djela drugog lica nisu od značaja. Naime, ove okolnosti mogu biti cijenjene samo u smislu rasvjetljavanja ličnosti pomagača, a samim tim uticati i na odmjerenje kazne.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj S1 2 K 020785 17 Kž od

30.01.2017. godine)

Krivično djelo Davanje lažnog iskaza iz člana 235. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ BiH

Za utvrđenje da li je neko kao svjedok u krivičnom postupku dao lažni iskaz nije dovoljno utvrditi da je on u jednom postupku o istom događaju dao dva međusobno različita iskaza, već je neophodno utvrditi koji je od tih iskaza suprotan onome što se stvarno događalo, kao i da li je optuženi bio subjektivno svjestan da govori neistinu i da je upravo to htio ili da je barem na to pristao.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 3 K 021322 17 Kžk od

11.05.2017. godine)

Svojstvo člana grupe za organizirani kriminal

Član 2. stav 18. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine¹

ZA SAMO SVOJSTVO ČLANA GRUPE ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL NE TRAŽI SE DA JE SVAKA OSOBA KOJA JE ČLAN ORGANIZIRANE GRUPE LJUDI OD NAJMANJE TRI OSOBE LIČNO UČINILA KRIVIČNO DJELO (JEDNO ILI VIŠE NJIH) ZA KOJA SE PO ZAKONU MOŽE IZREĆI KAZNA ZATVORA PREKO TRI GODINE ILI TEŽA KAZNA NEGO SE ZAHTIJEVA PRIPADNOST GRUPI KOJA JE DJELOVALA U CILJU UČINJENJA TAKVIH KRIVIČNIH DJELA I SVIJEST O TOME.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH, broj 09 0 K 023702 16 Kž 11 od 29.07.2016. godine)

Odmjeravanje kazne

Član 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

UČINITELJU KRIVIČNOG DJELA SPOLNI ODNOŠAJ S DJETETOM IZ ČLANA 207. KZ FBiH NE MOŽE SE KAO OLAKŠAVAJUĆA OKOLNOST PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE CIJENITI INICIJATIVA DJETETA ZA VRŠENJE SPOLNOG ODNOŠAJA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj 03 0 K 010458 13 Kž 3 od 31.07.2013. godine)

Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga

Član 238. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ZA UTVRĐENJE POSTOJANJA OSNOVANE SUMNJE DA JE OSUMNJIČENA UČINILA KRIVIČNO DJELO NEOVLAŠTENA PROIZVODNJA I STAVLJANJE U PROMET OPOJNIH DROGA IZ ČLANA 238. STAV 2. KZ FBIH ODNOSNO DA JE POSTALA ČLAN ORGANIZIRANE GRUPE LJUDI FORMIRANE U CILJU UČINJENJA KRIVIČNOG DJELA IZ STAVA 1. TOG ČLANA NIJE NEOPHODNO UTVRĐITI DA JE ONA POZNAVALA POJEDINE ČLANOVE TE ORGANIZIRANE GRUPE LJUDI.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH, broj 03 0 K 013243 16 Kž 13 od 03.10.2016. godine)

Krivično djelo Organizirani kriminal

Član 342. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ZA OCJENU DA LI JE U ODREĐENOM SLUČAJU UČINJENO KRIVIČNO DJELO ORGANIZIRANI KRIMINAL IZ ČLANA 342. STAV 1. KZ FBIH NEOPHODNO JE DEFINICIJU POJMA „GRUPA ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL“ IZ ČLANA 2. STAV 18. KZ FBIH POSMATRATI U KONTEKSTU ZAKONSKOG OPISA KRIVIČNOG DJELA ORGANIZIRANI KRIMINAL IZ ČLANA 342. STAV 1. KZ FBIH.

Krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja

Član 383. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

PREKORAČENJE GRANICA SVOGA SLUŽBENOG OVLAŠTENJA KAO JEDNA OD ALTERNATIVNO PROPISANIH RADNJI UČINJENJA KRIVIČNOG DJELA ZLOUPOTREBA POLOŽAJA ILI OVLAŠTENJA IZ ČLANA 383. KZ FBIH PODRAZUMIJEVA PREDUZIMANJE RADNJE KOJA JE IZVAN OVLAŠTENJA UČINITELJA KAO SLUŽBENE ILI ODGOVORNE OSOBE, PA, STOGA, ČINJENIČNI OPIS DJELA U OPTUŽNICI ODNOSNO IZRECI PRESUDE MORA SADRŽAVATI ČINJENICE I OKOLNOSTI IZ KOJIH PROIZILAZI DA JE UČINITELJ PREKRŠIO PROPISE KOJIMA SU ODREĐENE GRANICE NJEGOVIH SLUŽBENIH OVLAŠTENJA I TAKO PREKORAČIO SVOJA SLUŽBENA OVLAŠTENJA.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj 06 0 K 004496 16 Kž 2 od 08.06.2016. godine)

Kvalificirani oblici krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

Član 383. stav 2. i 3. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ZA OCJENU POSTOJANJA KVALIFICIRANIH OBLIKA KRIVIČNOG DJELA ZLOUPOTREBA POLOŽAJA ILI OVLAŠTENJA NIJE RELEVANTNA VISINA ŠTETE NANESENE DRUGOME

PREDUZETIM RADNJAMA UČINJENJA JER JE KVALIFIKATORNA OKOLNOST PROPISANA ZAKONOM – VISINA PRIBAVLJENE IMOVINSKE KORISTI.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj 03 0 K 010253 15 Kžk od 08.10.2015. godine)

Dejstvo osude koja je brisana

Član 125. stav 7. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

OSUDA KOJA JE BRISANA NE MOŽE SE OPTUŽENOM CIJENITI KAO OTEŽAVAJUĆA OKOLNOST PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE ZA NOVO KRIVIČNO DJELO S OBZIROM DA NI KZ FBiH NI ZKP FBiH NE PREDVIĐAJU IZRIČITO DOSTAVLJANJE SUDU PODATAKA O BRISANOJ OSUDI OSOBE PROTIV KOJE SE VODI KRIVIČNI POSTUPAK, TE S OBZIROM DA ODREDBA ČLANA 125. STAV 7. KZ FBiH IZRIČITO PROPISUJE DA SE BRISANJEM OSUDE UČINITELJ KRIVIČNOG DJELA SMATRA NEOSUĐIVANIM.

“Nadalje, branitelj optuženog J.A. u žalbi ističe tvrdnju da se ovom optuženom prilikom odmjeravanja kazne nije mogla cijeliti ranija osuđivanost jer se radi o osudi koja je brisana iz kaznene evidencije. Pri tome, branitelj se pozvao na odredbu člana 125. stav 7. KZ FBiH kojom je propisano da brisanjem osude iz kaznene evidencije, pod uvjetima propisanim tim zakonom, učinitelj krivičnog djela se smatra neosuđivanim.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog J.A. su osnovani. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama KZ FBiH („Službene novine FBiH“, broj 42/10) izmijenjena je odredba člana 125. KZ FBiH i novim stavom 7. tog člana propisano da se brisanjem osude iz kaznene evidencije, pod uslovima iz stava 1. do 3. tog člana, učinitelj krivičnog djela smatra neosuđivanim. Osim što je izmijenjen član 125., navedenim Zakonom o izmjenama i dopunama KZ FBiH uveden je i novi član – član 125a., koji nosi naziv – Podaci iz kaznene evidencije. Odredba člana 125a. KZ FBiH kao ni od ranije postojeća odredba člana 227. ZKP FBiH, koja se odnosi na davanje podataka iz kaznene evidencije, ne predviđa mogućnost dostavljanja podataka o brisanoj osudi sudu, tužiteljstvu i organima unutarnjih poslova u vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv osobe čija je osuda brisana, kakvu je odredbu sadržavalo naše ranije krivično zakonodavstvo (na primjer, član 120. stav 3. ranijeg KZ FBiH – „Službene novine FBiH“, broj 43/98). S obzirom da ni KZ FBiH ni ZKP FBiH ne predviđaju izričito dostavljanje sudu podataka o brisanoj osudi osobe protiv koje se vodi krivični postupak, te s obzirom da odredba člana 125. stav 7. KZ FBiH izričito propisuje da se brisanjem osude učinitelj krivičnog djela smatra neosuđivanim, ovaj sud smatra da se ispravno žalbom branitelja optuženog J.A. tvrdi da se ovom optuženom ranija osuda, budući da je ona brisana, nije mogla cijeliti kao otežavajuća okolnost prilikom odmjeravanja kazne za novo krivično djelo.”

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 04 0 K 006123 15 Kž 6 od

04.03.2015. godine)

Postojanje umišljaja da se oštećena liši života

Član 166. stav 1. u vezi sa članom 28. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ČINJENICE DA JE OPTUŽENI NANIO VIŠE LAKIH TJELESNIH POVREDA OŠTEĆENOJ NE MOGU SE SVESTI NA ZAKLJUČAK DA JE ISKLJUČEN NJEGOV UMIŠLJAJ U ODNOSU NA SVAKU DRUGU POSLJEDICU SEM NA NANOŠENJE LAKIH TJELESNIH POVREDA. PRI

OCJENI DA SE UMIŠLJAJ OPTUŽENOG ODNOSIO NA USMRĆENJE OŠTEĆENE SUD JE IMAO U VIDU UTVRĐENE ČINJENICE PREMA KOJIMA JE OPTUŽENI U HODNIKU SUDA PRIJE ODRŽAVANJA RASPRAVE OŠTEĆENU UBO HEMIJSKOM OLOVKOM U PREDJELU VRATA I POTOM JE UDARIO U USTA KADA JOJ JE REKAO DA ĆE JE UBITI, A ONDA U SUDNICI UZEO MAKAZE KOJE PREDSTAVLJAJU OPASNO ORUĐE I SA ISTIM OŠTEĆENOJ NANOSIO TJELESNE POVREDE PO NJENIM VITALNIM DIJELOVIMA TIJELA I TO PRVO U PREDJELU LICA, ZATIM U PREDJELU OBRVE, A ONDA SLJEDEĆU U PREDJELU VRHA NOSA KADA JOJ JE OTKINUO NJEGOV VRH. DAKLE PRIJETNJA OPTUŽENOG DA ĆE UBITI OŠTEĆENU I NAKON TOGA PREDUZIMANJE REALNE DJELATNOSTI U VIDU NANOŠENJA OPASNIM ORUĐEM VIŠE TJELESNIH POVREDA PO VITALNIM DIJELOVIMA TIJELA OŠTEĆENE UKAZUJE DA JE BIO SVJESTAN DA OŠTEĆENU MOŽE LIŠI ŽIVOTA I DA JE HTIO NASTUPANJE TAKVE POSLJEDICE.

Prije svega, treba ukazati na činjenicu da kvalifikacija tjelesnih povreda koje su u konkretnom slučaju od strane vještaka za sudsku medicinu zaista kvalifikovane kao lake tjelesne povrede ni u kom slučaju ne isključuje mogućnost da su te povrede nastale u pokušaju izvršenja krivičnog djela ubistva. Obje tjelesne povrede konstatovane kod oštećene su nanijete opasnim oruđem makazama, obje u predjelu lica, jedna u predjelu obrve uz obilno krvarenje, a druga u predjelu vrha nosa i prilikom nanošenja povrede u predjelu nosa došlo je do takvog oštećenja da je oštećenoj otkinut vrh nosa u veličini kovanice od 50 feninga, što je zahtjevalo hitnu medicinsku intervenciju, te operaciju u predjelu nosa. Činjenice intenziteta napada optuženog, lokacija mjesta na kojem su nanijete povrede u predjelu lica i blizini oka čije povređivanje može dovesti do vrlo teških posljedica, osnovano upućuju na zaključak prvostepenog suda da je nanošenjem udaraca makazama u predjelu lica optuženi pokušao lišiti života oštećenu, a samo je splet okolnosti doveo do toga da posljedice ovog napada ne budu fatalne. Netačno je da prvostepeni sud zaključak o karakteru napada optuženog na oštećenu, te pravnu kvalifikaciju radnji koje preduzima optuženi, zasniva samo na karakteru i vrsti tjelesnih povreda konstatovanih kod oštećene. Svoj zaključak prvostepeni sud, poklanjajući vjeru iskazu oštećene saslušane kao svjedoka ,zasniva i na ponašanju optuženog u hodniku suda prije održavanja rasprave o povjeravanju djeteta, kada optuženi ubada hemijskom olovkom oštećenu u predjelu vrata govoreći joj kako nije mogao unijeti drugo sredstvo za napad u zgradu suda zbog kontrole na ulazu u zgradu, udara je u predjelu usta, kojom prilikom dolazi do krvarenja oštećene i govori joj da će je ubiti. Ovakve radnje optuženog, prijetnje upućene oštećenoj, prvostepeni sud pravilno povezuje sa daljim napadačkim aktivnostima optuženog u odnosu na oštećenu i na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, kada je optuženog oglasio krivim za krivično djelo ubistva u pokušaju.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 09 0 K 016592 13 Kž 5 od 23.10.2014.godine)

Stjecaj krivičnih djela Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. i Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

Član 238. stav 2. i član 238. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

KRIVIČNO DJELO NEOVLAŠTENA PROIZVODNJA I STAVLJANJE U PROMET OPOJNIH DROGA IZ ČLANA 238. STAV 2. KZ FBiH ČINI ONAJ KO ORGANIZIRA GRUPU LJUDI U CILJU UČINJENJA KRIVIČNOG DJELA IZ STAVA 1. TOG ČLANA ILI KO POSTANE ČLANOM TAKVE ORGANIZIRANE GRUPE LJUDI. OVAJ OBLIK KRIVIČNOG DJELA NEOVLAŠTENA PROIZVODNJA I STAVLJANJE U PROMET OPOJNIH DROGA PREDSTAVLJA POSEBAN OBLIK

KRIVIČNOG DJELA UDRUŽIVANJE RADI ČINJENJA KRIVIČNIH DJELA IZ ČLANA 340. STAV 1. I 2. KZ FBiH I, PO SVOJOJ SADRŽINI, RADNJE UČINJENJE OVOG KRIVIČNOG DJELA PREDSTAVLJAJU PRIPREMNE RADNJE, KOJE SU ZBOG SVOJE IZUZETNE OPASNOSTI INKRIMINIRANE KAO SAMOSTALNO KRIVIČNO DJELO. STOGA, OVA INKRIMINACIJA KOJA OBUHVATA DJELATNOST STVARANJA KRIMINALNOG UDRUŽENJA JE SAMOSTALNOG KARAKTERA I NE GUBI SVOJU KRIVIČNOPRAVNU AUTONOMIJU U SLUČAJU IZVRŠENJA KRIVIČNOG DJELA RADI KOGA JE UDRUŽENJE STVORENO TJ. KRIVIČNOG DJELA NEOVLAŠTENA PROIZVODNJA I STAVLJANJE U PROMET OPOJNIH DROGA IZ ČLANA 238. STAV 1. KZ FBiH, PA ĆE U TOM SLUČAJU POSTOJATI STICAJ OVA DVA KRIVIČNA DJELA.

“Pobijajući prvostepenu presudu zbog povrede krivičnog zakona tužitelj u žalbi iznosi stav da je prvostepeni sud na osnovu pravilno utvrđenog činjeničnog stanja izveo pogrešan zaključak da su se u radnjama optuženih, opisanim u tački 1. izreke presude, za čije učinjenje su

svi optuženi priznali krivnju, stekla obilježja krivičnog djela Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, a ne obilježja krivičnog djela Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 2. KZ FBiH u sticaju sa produženim krivičnim djelom Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. KZ FBiH...

Ovi žalbeni navodi kantonalnog tužitelja su osnovani.

Prije svega valja ukazati na to da se odredbama člana 238. i člana 239. KZ FBiH osigurava cjelovitost krivičnopravne zaštite od različitih oblika zloupotrebe opojnih droga. Prema članu 238. KZ FBiH, krivično djelo Neovlašćena proizvodnja i stavljanja u promet opojnih droga ima tri oblika...

... djelo iz stava 2. člana 238. KZ FBiH čini onaj ko organizira grupu ljudi u cilju učinjenja krivičnog djela iz stava 1. ovog člana ili ko postane članom takve organizirane grupe ljudi. Iz samog zakonskog određenja slijedi da se ovo djelo iscrpljuje u samom organiziranju grupe ljudi radi činjenja djela iz stava 1. ovog člana, odnosno u postajanju članom takve organizirane grupe, a organizirana grupa ljudi u smislu člana 2. stav 17. KZ FBiH je grupa ljudi koja je formirana, a nije nastala spontano, radi izravno slijedećeg učinjenja krivičnog djela, čiji članovi ne moraju imati formalno određene uloge, koja ne mora imati slijed članstva, niti razvijenu organizaciju... Ovo djelo predstavlja poseban oblik krivičnog djela Uruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 340. stav 1. i 2. KZ FBiH i po svojoj sadržini radnje učinjenje ovog krivičnog djela predstavljaju pripremne radnje, koje su zbog svoje izuzetne opasnosti inkriminisane kao samostalno krivično djelo. Stoga, ova inkriminacija koja obuhvata djelatnost stvaranja kriminalnih udruženja je samostalnog karaktera i ne gubi svoju krivično pravnu autonomiju u slučaju izvršenja krivičnog djela radi koga je udruženje stvoreno, pa će u tom slučaju postojati sticaj ova dva djela.”

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 03 0 K 011262 14 Kž 5 od

18.03.2015. godine)

Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja iz člana 220. stav 3. KZ BiH u vezi sa odredbom člana 11. Zakona o javnim nabavkama BiH

Postojanje epidemije bruceloze na području BiH, u vremenskom periodu koji je predmet optuženja, je razlog hitnosti koji opravdava da se odstupi od uobičajene procedure dodjele ugovora, odnosno da se radi o standardu propisanim članom 11. stav 4. tačka a) alineja 4) Zakona o javnim nabavkama BiH. Stoga nema dokaza da je optuženi zloupotrijebio Zakonom o javnim nabavkama propisanu proceduru.

Prema navodima optužnice, optuženi se teretio da je postupao protivno članu 11. Zakona o javnim nabavkama BiH u namjeri da dobavljaču pribavi imovinsku korist, a drugima nanese štetu tako što će Ugovor o nabavki PDA uređaja za kontrolu bruceloze, zaključiti sa firmom „SK Tradeing“ doo Sarajevo i to na način da sprovede skraćeni postupak dodjele ugovora o nabavci PDA uređaja, putem pregovaračkog postupka.

Članom 11. stav 4. tačka a) alineja 4. Zakona o javnim nabavkama, propisano je da ugovorni organ može dodijeliti ugovore putem tzv. pregovaračkog postupka bez

objavljivanja obavještenja o nabavci, izuzetno kada zbog dokazivih razloga krajnje

hitnosti prouzrokovanih nepredvidivim događajima, nije moguće ispoštovati zakonom utvrđene minimalne rokove za ubrzani ograničeni postupak.

Iz pobijane presude evidentno je da je prvostepeni sud našao da postoje opravdani

razlozi hitnosti zbog pojave bruceloze na zadatom području, te da je otvaranje pregovaračkog postupka i dodjele ugovora firmi „SK Trading“ doo Sarajevo, bilo u skladu sa naznačenom zakonskom odredbom. Apelaciono vijeće se slaže da Tužilaštvo nije dokazalo da na strani optuženog postoji dovoljno dokaza koji bi ukazali da je optuženi zloupotrijebio Zakonom o javnim nabavkama propisanu proceduru u smislu prikupljanja ponuda za nabavku PDA uređaja za kontrolu i suzbijanje bruceloze.

Iz provedenih dokaza evidentno da je prvostepeni sud saslušao nekoliko svjedoka Tužilaštva, direktnih sudionika pregovaračkog postupka – članove Komisije za javne nabavke i to svjedoke D.K., A.A. i F. M. Iz njihovih iskaza jasno je da su oni saglasni sa konstatacijom da je u konkretnom vremenskom periodu koji je predmet optuženja, upravo razlog hitnosti opravdao da se odstupi od uobičajene procedure dodjele ugovora, odnosno da je upravo slučaj iz predmetne optužnice potpadao pod standard propisan članom 11. stav 4. tačka a) alineja 4) Zakona o javnim nabavkama BiH.

Apelaciono vijeće nalazi iskaze ovih svjedoka dovoljno pouzdanim i uvjerljivim da bi se zaista opravdao zaključak prvostepenog vijeća kako je u konkretnom slučaju postojala potreba hitne nabavke PDA uređaja.

Suprotno navodima Tužilaštva koji ne nalazi da je u postupku dokazana odlučna činjenica koja se ogleda u potrebi hitne nabavke PDA uređaja putem otvaranja pregovaračkog postupka, umjesto postupka sprovedbe javnog tendera, ovo vijeće smatra da je prvostepeno vijeće analizom svih provedenih dokaza, pravilno utvrdilo da u radnjama optuženog D.N. nema elemenata koje bi ukazivali na krivicu optuženog, te je postupanje istog u postupku javne nabavke bilo u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeni sud o tome dao dovoljno jasne i prihvatljive razloge, te nema mjesta tvrdnji da su odlučne činjenice pogrešno ili nepotpuno utvrđene.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 2 K 015827 15 Kž od

23.02.2015. godine)

Teško krivično djelo protiv sigurnosti javnog prometa

Član 336. stav 4. u vezi sa članom 332. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ZA ZAKLJUČAK DA SE RADI O UMIŠLJAJNOM UČINJENJU KRIVIČNOG DJELA TEŠKO KRIVIČNO DJELO PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA IZ ČLANA 336. STAV 2. U VEZI SA ČLANOM 332. STAV 1. KZ FBIH POTREBNO JE UTVRDITI DA JE DO UGROŽAVANJA JAVNOG PROMETA DOŠLO USLJED GRUBOG ILI BEZOBZIRNOG KRŠENJA SAOBRAĆAJNIH PROPISA

**OD STRANE OPTUŽENOG. ZA DONOŠENJE TAKVOG ZAKLJUČKA NIJE DOVOLJNO
UTVRDITI DA JE OPTUŽENI BIO POD UTICAJEM ALKOHOLA OD 1,26 GR/KG, ALKOHOLA U
KRVI I DA JE TIME POSTUPIO PROTIVNO ODREDBAMA ČLANA 174. ST. 1. I 2. ZAKONA O
OSNOVAMA BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI I DA JE
PROPUSTIO DRŽATI POTREBNO ODSTOJANJE OD BICIKLISTE KOJI SE KRETAO ISPRED
NJEGA I TIME POVRIJEDIO ODREDBU ČLANA 62. ISTOG ZAKONA, VEĆ I DA JE KRŠENJE
OVOG SAOBRAĆAJNOG PROPISA U UZROČNOJ VEZI SA NJEGOVIH ALKOHOLISANIM
STANJEM.**

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 02 0 K 000506 12 Kžk od 11.10.2013. godine)